

INHOUD

- advertenties
- processie ter ere H.Petrus
- heemkundige uitstap
- folklore : Sint-Medard
- kappelletjes worden verfraaid
- opgravingen te Poederlee
- heemkundige bijdrage:

Turkse leefgemeenschap

in Limburg

Heemkundige Kring v.z.w. "Norbert de Vrijter" Lille

Rek. nr. : 954-7353871-55

"Norbert de Vrijter" V.Z.W.

p.a. Jos Aerts, Boskant 17
2275 Lille

afgiftekantoor 2275 Lille

Mededeling

heemkundige uitstap

zaterdag 29 augustus 1992

vertrek 8.00 u. aan de

kerk te Lille

DRIEMAANDELIJKS KONTAKTBLAD
VAN DE HEEMKUNDIGE KRING
'Norbert de Vrijter'

Negende jaargang nr. 37 juni 1992.

insert-reklame

PAROCHIE SINT-PIETER-LILLE

PROCESSIE TER ERE H. PETRUS

Sinds 1990 trekt er met Lille kermis de gans vernieuwde processie ter ere van de H.Petrus uit. In enkele jaren tijd wist pastoor Van den Heuvel deze processie weer in ere te herstellen en uit te bouwen tot een geheel dat men nog maar zelden aantreft in de Kempen.

De processie wordt geopend door een kruis en twee vaandels. De drumband van de fanfare wordt gevolgd door landelijke rijvereniging en ponyclub.

Dan komen de vlaggen van jeugdbewegingen en die van de parochiale verenigingen. De leden van de Sint-Antonius en Sint-Sebastiaansgilde komen met de aloude beelden uit de kerk. De muzikanten van de koninklijke fanfare Vermaak en Kunst volgen dan.

De eigenlijke processie is dan verder ingedeeld in drie grote gehelen: Sint-Pietersgroep, Maria-groep en Sakramentsgroep.

Sint-Pietersgroep: vaandel van de H.Petrus

1°groep: Jezus riep enkele vissers:"Kom en volg mij!" Jezus in wit kleed gevolgd door een twaalfstal Palestijnse vissers, die hun boot en netten achterlaten.

2°groep: "Gij zijt Petrus-Steenrots. Eerste van de apostelen".

Twaalf meisjes dragen de namen van de apostelen :vooraan Petrus, gevolgd door Jacobus en Joannes, daarna al de anderen, het laatst Judas, de verrader (in 't grauw).

Petrus als Opperherder : "Weid mijn schapen", een kudde levende schapen met schaapsherder(s).

3°groep: "Ga en getuig Mij bij alle volkeren".

Vaandel: "De Heer is verrezen"

Deze boodschap dragen de apostelen uit over gans de wereld.

Vooraan: Petrus en Paulus.

Elke apostel heeft als herdersstaf in z'n hand het pauskruis.

Voor elke apostel : 2 pages.

- met verwijzing waarheen de apostel is gaan verkondigen

- met welk tuig hij werd gemarteld,o.a. Paulus: het zwaard Andreas: Andreas-kruis.

- soms verwijst dit attriboot naar iets anders bv. Petrus:sleutelmacht.

Joannes : kelk (offerende liefde)

Matteus: evangelist - boekrol

Jacobus: pelgrimsstaf met .schelp (bedevaartplaats Compostella)

-2-

- sommige apostelen trokken ver de wereld in : bv. Petrus naar wereldstad Rome, Andreas naar Rusland, Thomas naar 't verre Indië.

4°groep : Petrus en Paulus getuigen met hun marteldood te Rome.

Romeinse soldaten en beulen voeren beide gevangenen naar de martelaarsplaats.

Beulen dragen met zich mee:

- 't zwaard, waarmee Paulus als romeinse burger werd onthoofd.
- 't Petrus-kruis, waaraan Petrus naar eigen verzoek, met het hoofd naar beneden werd gehangen. (Hij vond zich niet waardig op dezelfde wijze gekruisigd te worden als zijn Meester).

5°groep : H.Petrus, patroon van onze parochie.

Kinderen, jongeren (met gemeentelijke en pauselijke vlaggen), meisjes en volwassenen met flambeaus vergezellen de relikwie van de H.Petrus. Deze is geplaatst in een oude zilveren reliekhouders (1762)/ Deze is op zijn beurt weer in een heel modern schrijn geplaatst. Dit schrijn is ontworpen door architect Jos Vermeylen en uitgevoerd door kunstenaar Rudy Suls.

Zins spelend op de naam "**Petrus-STEENROTS**" , bestaat dit schrijn uit een marmeren blok, waarrond een gaanderij van een grieks-romeins tempeltje van 18 dorische zuilen. En bovenop: de buste van Petrus. Dit alles in roestvrij staal.

MARIA-GROEP

Vaandel van Onze Lieve Vrouw.

Doek : "Maria, toon dat Gij onze Moeder zijt".

Meisjes strooien voor O.L.Vrouw.

Bloemenwagentje

15 vaandels verwijzen naar de Rozenkrans

a)vijf blijde mysteries: wit en blauw

b)vijf droeve mysteries: paars

c)vijf gloriose mysteries: geel en roos

Jongerenkoor Lindegalm vergezelt Maria-beeld

vijf panelen met "geofferd goud" (juwelen geschonken aan de kerk)

zes meisjes dragen het Maria-beeld.

SAKRAMENTSGROEP

Vaandel H.Sakrament

St.-Ceciliakoor zingt ter ere H.Sakrament.

Doek "Kniel neer, uw Koning komt" nodigt ons uit uit te knielen, wanneer 't H.Sakrament gaat voorbijkomen.

6 grote kandelaars, 16 kleine flambeaus, misdienaars, 6 wierokers vergezellen het h.Sakrament.

Het Allerheiligste wordt onder baldakijn gedragen door E.H.Pastoor.

Kinderen vormen twee lange gouden banden een haag rondom.

Leden van net gemeentebestuur en gewone mensen gaan met lantaarns achter het H.Sakrament.

Drie agenten sluiten de processie af.

Na de hoogmis van half tien stelt de processie zich op de Kerkstraat, gaat dan langs Poederleeseweg, Heiende, Boskapelstraat, Kabinstraat, Wechelsebaan, Rechtestraat, Kerkstraat en kerk.

HEEMKUNDIGE UITSTAP ZATERDAG 29 AUGUSTUS 1992

Vertrek 8.00 uur kerk te Lille.

Met bezoek aan de Russisch-Orthodoxekerk te Genk.

Bezoek aan de Turkse gemeenschap in Limburg. We worden ontvangen bij een tas thee, we bezoeken daarna de Turkse moskee en nemen gezamenlijk een Turks middagmaal.

Wist U dat de Turken zeer gastvrij zijn en dat de Turkse keuken als één van de beste ter wereld wordt beschouwd?

's Namiddags zetten we ons bezoek verder: de migrantenwijk met Turkse winkelier en bakker worden aangedaan.

Daarna zijn we te gast te St.-Huybrechts Lille, waar we door de plaatselijke Heemkring en de Koninklijke schutterij Sint-Sebastiaan uitgenodigd zijn voor een Kempense koffietafel.

Een uitstap die er enigszins anders uitziet dan gewoonlijk maar toch veel plezierige verrassingen in petto houdt.

Deelname in de onkosten: reis + bezoeken + middagmaal+ koffietafel:

leden 800 fr. kinderen 700 fr. niet-leden: 1.000 fr.

Inschrijven: **tot 15 augustus 1992**

bij Jos Willems, Heiend nr 7, Lille tel.55.73.57

FOLKLORE

SINT-MEDARD

"Sint-Medardus heeft een slechte reputatie als regenheilige.

Wij vieren zijn feest op acht juni en als het op die dag regent betekent dat weinig goeds.

Leven van Medardus.

Wij weten weinig over zijn leven. Hij was bisschop van Veromandum.

Deze stad werd door de Hunnen verwoest. Medardus verplaatste zijn zetel naar Noyon. Na de dood van de H.Eleutherius werd hij bisschop van Doornik en dit gedurende vijftien jaar. Hij overleed in 545.

Legenden

Onze voorouders waren zeer nauw bij de natuur en het weer betrokken.

Zij volgden dan ook de weersomstandigheden nauwkeurig en volgens hun ervaringen was Medardus een echte regenheilige. Want wanneer het op acht juni (zijn feestdag) regende, was het voor veertig dagen.

Fortunat, een biograaf van Medardus was op de buiten zonder enige bescherming van huizen. Plots kwam een hevige regenbui op. Nergens was er een schuilplaats en Medardus stond daar in het open veld. Toen kwam er een arend uit de hemel, hij spreidde zijn vleugels en zo bleef de heilige gespaard van een kletsnat pak.

Nog een ander oud verhaal. Twee boeren moesten het beeld van Medardus halen in een naburig dorp. Onderweg begon het flink te regenen. De boeren zetten het beeld in een korenveld en renden naar huis. Veertig dagen later (het had ondertussen elke dag geregend) vroeg de pastoor waar het beeld gebleven was. De boeren vertelden dat ze de heilige in het korenveld achtergelaten hadden. Ze haalden meteen de heilige brachten het beeld naar de kerk en het regenen hield op. Als straf omdat hij veertig dagen buiten in de regen had moeten staan liet hij het elk jaar op zijn naamfeest regenen.

Weerspreuken.

"Als het regent op Sint-Médard, regent het zes weken na elkaar".

En in het Frans : "Saint-Médard est un grand pissard".

Mijn oudste zoon heet Medaar. Zo loopt mijn handel geen gevaar (Spreekwoord toepasselijk op handelaars in regenjassen en regenschermen).

Winkels voor regenschermen en regenjassen dragen soms de naam van Sint-Médard. Voor die handelaars is de regenheilige een bron van inkomsten als de weervoorspelling in vervulling gaat.

Wisten jullie ook?

Dat voor de hervorming van de kalender in 1582 Medardus gevierd werd op 20 juni. In 1582 werd zijn feest naar 8 juni geplaatst. De legenden en spreuken verhuisden mee.

L I L L E
in feesttent
Tielenbaan - Borze

Vrijdag 10 juli 1992 om 21 uur.

ROCK-CIRCUS
met de VISSERS-BROTHERS RONNY EN WILLY
Inkom : gratis

Zondag 12 juli 1992

Om 14 uur ANIMATIENAMIDDAG
voor groot en klein
met ERIC VAN CILLE
en LUC VLOEMANS

Om 21 uur Disco-bar met LUCKY

Inkom : gratis

Zaterdag 11 juli 1992 om 21 uur.

TROS POP FORMULE DRIVE IN SHOW

Inkom : voorverkoop 100 fr.

kassa 120 fr.

Clublokaal Café "De Wissel"
Poederleeseweg 21
2275 Lille
Tel. 014/55.55.44

Kapelletjes worden verfraaid en gerenoveerd.

Ter gelegenheid van de inzet van de meimaand werd er te Lille ook gedacht aan de opsmuk van de verschillende kapelletjes. Vooral de omgeving van de Boskapel was aan verfraaiing toe. Immers het perceel bos achter de kapel werd geroid, zodat het aloude kapelleke bloot kwam te staan. De kerkfabriek besloot daarom voor nieuwe aanplantingen te zorgen. Het betreft vooral een nieuwe benedenlaag aan de bestaande bomen. Het gemeentepersoneel heeft het terrein klaar gemaakt en de oude bomen geroid. De leerlingen van de tuinafdeling van het technisch instituut Scheppers hebben onder leiding van leraar Karel Mentens, de aanplantingen gedaan. Dit met laurierstruiken, rhododendrons, azalea's en klimplanten, zodanig dat eertijds rondom de kapel en de zeven staties van de kruisweg een ware groene gordel zal aanwezig zijn. Tijdens de meimaand werd er elke dag door de buurtbewoners van de Boskapel- en Zagerij straat en ook van het Heiend een rozenhoedje gebeden aan de Boskapel.

Deze Boskapel is toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw en is gelegen langs de oude baan naar Herentals op ongeveer vijfhonderd meter van de dorpskerk. Deze kapel heeft toch wel een zekere geschiedenis.

Eén van de nog weinig gekend legenden over het ontstaan van de Boskapel, ook wel Wuytskapel genoemd, werd verteld door J. Lauwereys in zijn boek : "Volksdevoties in Herentals en omstreken," uitgegeven in 1927. De legende verhaalt : "In 1789, het jaar van de Franse revolutie hing tegen een hoge, dikke mastenboom een houten Onze-Lieve-Vrouwe- beeldje. Uit vrees voor de nakende Franse gewelddaden werd het beeldje naar de kerk overgebracht. Toen de volgende morgen de kerkdeuren geopend werden, bemerkte men dat het beeldje gestolen was. Groot was eenieders verbazing echter, wanneer enkele inwoners op de pastorie kwamen vertellen dat het beeldje terug op zijn oorspronkelijke plaats hing".

Er kwam een bidplaats en deze werd druk bezocht door bedevaarders.

In 1825 werd het kapelletje ook "Molekapelletje" genoemd, naar de molen (banmolen) , die op een honderdtal meter daar vandaan stond.

In 1875 werd een nieuw kapelletje in steen opgetrokken, zoals we het nu nog kennen. De bouwkosten werden gedragen door de familie Wuyts.

Tot voor dertig jaar kwamen bedevaarders hier de hulp van Maria afsmecken tegen koortsaanvallen en kinderstuipen. Er werden zelfs miraculeuze genezingen vastgesteld. In het tuintje naast de bidplaats heeft men een rondgang gemaakt bestaande uit zeven ijzeren staanders waarop de zeven vreugden en smarten van Sint-Jozef aangebracht zijn.

In 1900 werden de letters herschilderd door Frans Lenaaerts.

Verskillende historici en archeologen waaronder A.Stroobant vonden bij gravingen rond de Boskapel (1888-1904) overblijfselen uit de Romeinse tijd. Naast deze renovatie van de omgeving van de Boskapel wil pastoor Van den Heuvel en de Lilse kerkfabriek volgend jaar werk maken van de opfrissing van de Sint-Annagrot in de Kapelstraat.

OPGRAVINGEN TE POEDERLEE

Sinds een paar weken hebben de leden van onze heemkundige kring andermaal opgravingen aangevat op het terrein "Regendonk" aan de Aa-brug naast de steenweg op Lichtaart in het Heggedorp. Wij zijn de pachter van deze gronden en de eigenares dankbaar de toelating tot opgravingen op deze gronden toe te staan. Ook onze gemeente dank aan het gemeentebestuur dat ons hielp met een grijper om de bovenste laag te laten verwijderen zodat een massa zwaar werk niet door de leden diende uitgevoerd te worden. We zullen het perceel nu een gans jaar ter beschikking hebben om er te graven. Vorig seizoen kon er reeds een bijna ongeschonden aardekruijke, nl. een Jacobakruijke opgegraven worden. Nu hopen we nog meer succes te hebben. Zal het kasteel van Poederlee eindelijk zijn geheimen prijs geven? Zullen de resten van de verbrande hoeve gevonden worden?

Vanaf nu zal er, bij goed weder, elke zaterdag gegraven worden.

Iedereen die een schop kan hanteren wordt hierbij vriendelijk uitgenodigd om een handje te komen toe steken.

Op 25 juli, 1. 8.15 augustus zullen er geen opgravingen plaatsvinden omwille van het verlof.

Heemkundige bijdragen.

Deze heemkundige bijdrage maakt generlei aanspraak op een wetenschappelijke bijdrage of waarde, doch poogt een bijdrage te zijn om de heemkundige uitstap naar de Turkse gemeenschap waardevoller te maken.

Hierbij dient opgemerkt dat wij niet over dé Islam kunnen spreken en de Turkse moslims niet over dezelfde kam mogen scheren als hun Marokkaanse of Algerijnse geloofsgenoten (?).

Wij hopen U het onderscheid tijdens de uitstap duidelijk te kunnen maken. Het is hier enkel onze bedoeling een beetje inzicht te verschaffen om alzo meer te genieten van heemkundige uitstap.

ISLAM is een Arabisch woord dat, "onderwerping" betekent. Een moslim is iemand die zich onderwerpt aan de wil van God. Dit wil hij laten zien in zijn manier van leven.

Er zijn ongeveer 700 miljoen moslims in de wereld.

De Islam werd door de profeet Mohammed gesticht rond 600.

Deze monotheïstische godsdienst bevat zowel ideeën afkomstig uit het Judaïsme als het Christendom.

De Islam kende een vlugge expantie en strekte zich na 100 jaar uit van Pakistan tot Spanje.

De vijf zuilen van de Islam zijn:

1.Shahadah: de belijdenis van het geloof.

"Daar is geen andere God dan God en Mohammed is zijn profeet".
(La iibaha illa Ulah Mohammed Rasula Ulah).

2.Sabat: het gebed, 5 maal per dag.

Voorafgegaan door de wassing (woedoe)

Bidden kan op elke plaats, evenwel gebeurt bij voorkeur in de moskee.

3.Zakat: het geven van aalmoezen.

4.Ramadan: vasten

de negende maand van de moslimkalender

d.is. de maand waarin Mohammed de eerste openbaring kreeg van God.

Het vasten begint bij zonsopgang en duurt tot zonsondergang. Vasten betekent: niet eten, niet drinken, niet roken.

5.Hadj : de bedevaartstocht naar Mekka tijdens de twaalfde maand.

De pelgrim is in het wit gekleed en moet 7 x rond de Kaäba lopen.

Daarnaast zijn er enkele algemene leefregels:

- Moslims moeten als een goed mens leven, eerlijk en oprecht
klaar staan het geloof te verdedigen (shihad)
mogen geen varkensvlees eten
alcoholische dranken gebruiken
niet gokken of geld uitlenen tegen rente

De Koran is het heilige boek van de Islam. '

Koran betekent voordracht. Het is het woord van God dat Mohammed te horen kreeg en aan de gelovigen doorgaf.

De koran bestaat uit 114 Soera's (hoofdstukken) met elk een eigen naam. In deze soera's staan nauwkeurige regels hoe de moslims moeten leven. De koran is geschreven in het Arabisch. Het is tegelijk een gedicht en een verhaal in een krachtig ritme: het mooiste Arabisch dat ooit geschreven is.

De Sunna beschrijft de levenswijze van de profeet en de gewoontes van die tijd: de heilige tradities.

- bv. hoe je behoefte doen
- hoe te bidden
- hoe je te wassen
- verhouding met geloofsgenoten en heidenen
- ook teksten die handelen over de vrouw vooral toegevoegd door Umar (3de kalief)

De Moskee bestaat uit: een wasplaats

- een overdekte voorhal
- een gebedsruimte

Moslims bidden in de richting van Mekka. De kibba (gebedsrichting) wordt aangegeven door een lege nis, de mihrab.

Men vindt er ook een namber, een trap van waarop de vrijdagse preek wordt gehouden.

De moskee is niet enkel een plaats van gebed doch ook van onderricht in de islam: de medresse.

Daarnaast treft men in de historische moskees (bv. te Istantul) nog .gaarkeukens en een bazaar aan. Deze voorzorg in het onderhoud van de moskee.

Het hoofd van een moskee is de muëzin. Dit geen priester maar een gelovige door de gemeenschap verkozen om voor te gaan in het gebed.

Het leven als moslim.

De Islam bepaalt het leven van de moslim. Niet alleen de sabbat doch ook de voeding en de verhoudingen binnen de gemeenschap in het dagelijkse leven. Het dagelijkse leven speelt zich af binnen het bezin. Het binnenhof is de centrale leefplaats.

Er zijn ook voorschriften inzake kleding. Een man zal steeds gekleed zijn van de navel tot de knieën. De vrouw loopt nog meer bedekt met wijde kleding die de vormen van het lichaam verhult. Enkel de handen en het gezicht blijven onbedekt. De leefwijze van de vrouw wordt erg bepaald door de mate van beïnvloeding door het westen. In sommige landen (Iran, Pakistan) leven vrouwen in purdah = afzondering.

Polygamie is voorbehouden aan de mannen maar komt bijna niet meer voor.

De geboorte van een jongen wordt uitbundiger gevierd dan deze van een meisje.

De vader doet de aankondiging en deelt zoetigheden uit.

De besnijdenis is niet voorgeschreven maar aangezien Mohammed besneden was, laten vele moslims hun zonen besnijden.

Als kind leren moslimjongeren de koran reciteren en dienen zij groot respect te hebben voor de andere familieleden.

Het huwelijk is meer een familiale aangelegenheid dan een persoonlijke keuze. De ondertekening van het huwelijkskontraat is het voornaamste de liefde komt later wel.

De moslims geloven in het leven na de dood en laten zich niet cremen.

Zij worden in een lijkwade gewikkeld en begraven met de rechterhand naar Mekka.

De islam heeft een eigen kalender die begint op de Hidjra. De dag toen de profeet Mekka verliet om naar Medina te gaan: 16 juli 622.

De koran schrijft het gebruik van maanjaren voor (11 dagen korter dan ons zonnejaar).

-11-

Grote feesten zijn: Eid-ul-Fitr : kleine Eid bij het beëindigen van de vasten.

Eid-UI-Adha :grote Eid of Offerfeest, herinnert aan het offer van Abraham.

verder: de geboortedag van de profeet
het feest van Hoessein (Sji-ieten)
Hidjra: nieuwjaar.

De moslims zijn als gast arbeiders in West-Europa gekomen. Zij hebben een deel van hun cultuur meegebracht: huishoudelijke artikelen en voedingswaren. De markt neemt het Midden-Oosten een belangrijke plaats in, vandaar "De herleving van de islam is een uiting van sterkte en tegelijk een uiting van zwakte, omdat ze geen open discussie kunnen aangaan over hedendaagse problemen omwille van de afhankelijkheid van de koran en hun totalitaire regimes. De islam wil een macht vormen om eigen zwakte en verdeeldheid te verbergen. De Westering zal respekt afdwingen als hij niet toegeeft aan hun machtsvertoon, maar op kordate gereserveerde wijze optreedt zonder te beledigen" (Prof. Vermeulen)

*** In het kader van de recente gebeurtenissen en de niet te ontkennen belangstelling voor de migrantenproblematiek binnen onze samenleving kozen wij als hoofdthema voor onze heemkundige uitstap:

"De Turkse moslimgemeenschap in Limburg".

Walter Driesen

Voor de praktische informatie: zie elders in kontaktblad.

Schrijf tijdig in bij Jos Willems. Heiend nr 1. Lille tel.55.13.57

Bijdrage: wijlen Frans Verbiest.

SINT-PIETERS-LILLE.

Warm in het oksel van	strak van aandacht bij de
de Rollekensbergen	tijd, als de boeren gaan
piept het uit de leeuw van	op beeweg langs heide
het zand. Even sterken	en weide. Baancafé
zich elleboog en hand	en orgeltent duiken
van de kerk en wenken	achter 't bos in huiken
kruis en spits naar 't land	van deemoedige vree.
en de verre slenken	

onder het torenhoofd

met gotieke ogen

en lach daarin. Geloofd:

de veldwegen, bogen

van water in een beek,

een ven met de tranen-

troost van het schreien, week

van spijt, als het hane-

gekraai Sint-Pieters oor

gemaakt. Boeren denken

aan Gods woord, dat aldoor

hoorbaar is bij enken

en hoeven, bij huis, schuur

en stal en als psalmen

zich uitzingt naar de buurt

van de Heg. De halmen

van bies en koren staan

Frans VERbiest

